

Sygn. akt III AUa 1733/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Sędziowie:	SSA Jadwiga Radzikowska SSA Feliksa Wilk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **E. B. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o przeliczenie emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy E. B. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 października 2012 r. sygn. akt V U 926/12

o d d a l a apelację.

sygn. akt III AUa 1733/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 października 2012 r., sygn. akt V U 926/12 Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, oddalił odwołanie **E. B. (1)** od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 15 maja 2012 r., przyznającą wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 marca 2012 r., tj. od daty złożenia wniosku, wskazując, że podstawa wymiaru emerytury została ustalona w oparciu o przepis art. 53 ust. 3 i 4 w zw. z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych wynika, że E. B. (1), ur. (...), decyzją z dnia 10 czerwca 1995 r. została przyznana emerytura od dnia 1 kwietnia 1995 r. tj. od ustania zatrudnienia. Wysokość świadczenia została wyliczona przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 86,08% w oparciu o wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 6 lat kalendarzowych z ostatnich 15 lat kalendarzowych, tj. z lat 1980-1994. Decyzją z dnia

15 września 1995 r. organ rentowy przeliczył to świadczenie, zwiększając je z tytułu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników w wymiarze 6 lat i 6 miesięcy.

W dniu 12 marca 2012 r. E. B. (2) złożył wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z przepracowaniem ponad 5 lat po przyznaniu świadczenia. Zaskarżoną decyzją organ rentowy przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 1 marca 2012 r. tj. od dnia złożenia wniosku, do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wcześniej przyznanej emerytury. Po nabyciu uprawnień do wcześniejszej emerytury ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, w związku z czym organ rentowy wysokość świadczenia ustalił z uwzględnieniem 24 % kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o przyznanie nowej emerytury tj. 2 974,69 złotych oraz zwiększenia świadczenia z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie rolne za 26 kwartałów oraz ograniczył wysokość emerytury do 100 % podstawy wymiaru obowiązującej w dniu 1 marca 2012 r.

W powyższym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Ubezpieczony w okresie następującym po przyznaniu mu od dnia 1 kwietnia 1995 r. emerytury wcześniejszej, co nastąpiło decyzją z dnia 10 czerwca 1995 r., podlegał ubezpieczeniom społecznym przez co najmniej 30 miesięcy. Sąd Okręgowy wskazał, że emerytura składa się z części socjalnej, o której mowa art. 53 ust. 1 pkt 1 oraz z części stażowej, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy emerytalno – rentowej, a jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 10 września 2009 r., I UZP 6/09, Biul. SN 2009/9/23, przepis art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie ma samodzielnego znaczenia i jego zastosowanie łącznie z przepisem ust. 3 odnosi się tylko do części socjalnej emerytury. Zgodnie z przepisem art. 53 ust. 3 emeryturę nową, której podstawę wymiaru stanowi podstawa emerytury poprzedniej (wcześniejszej), oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Z kolei przepis art. 53 ust. 4 stanowi, że rozwiązania z ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia (emerytury wcześniejszej), którego podstawę wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Skoro zatem przepisy ust. 3 i 4 odnoszą się tylko do części socjalnej emerytury, a nie do jej części stażowej, to rozwiązanie zawarte w ust. 3 i 4 art. 53 nie dotyczy modyfikacji podstawy wymiaru emerytury. Wobec powyższego poglądu prawnego Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe przeliczenie przez organ rentowy części socjalnej emerytury w oparciu o nową kwotę bazową tj. obowiązującą w dacie złożenia wniosku o przeliczenie emerytury, z uwagi na podleganie przez ubezpieczonego po nabyciu wcześniejszej emerytury ubezpieczeniom społecznym przez co najmniej 30 miesięcy. Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że wysokość świadczenia pobieranego przez ubezpieczonego została zwiększona o składki na ubezpieczenie społeczne rolników, przy czym w myśl art. 86 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wysokość emerytury lub renty wraz z przysługującymi do tych świadczeń zwiększeniami określonymi w art. 56 ust. 3-4 lub 73 ust. 3-4 nie może przekroczyć 100% podstawy wymiaru. Sąd Okręgowy uznał też, że nie ma racji ubezpieczony powołując się na art. 114 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń oraz orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, ponieważ organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie kierował się upoważnieniem zawartym w powołanym przepisie, a świadczenie przyznał na wniosek ubezpieczonego.

Powyższy wyrok **apelacją** zaskarżył wnioskodawca E. B. (2) i zaskarżając go w całości, zarzucił że Sąd I instancji błędnie ustalił stan faktyczny dotyczący przeliczenia świadczenia od dnia 1 marca 2012 r. wobec przyjęcia niewłaściwego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia. W oparciu o powyższy zarzut wniósł; 1. o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji ZUS poprzez uwzględnienie jego odwołania od decyzji z dnia 15 maja 2012 r., 2. O przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kielcach, 3. Przyznanie mu prawa do przeliczenia świadczenia według wcześniej ustalonego wskaźnika przyznanej emerytury WWPW.

Apelujący podnosił, że domaga się przeliczenia świadczenia na podstawie wcześniej ustalonego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia wynoszącego 86,08 %. Wskazał, że w dniu 12 marca 2012 r. złożył w organie rentowym wniosek o przeliczenie świadczenia w części socjalnej w związku z przepracowaniem ponad 5 lat po przyznaniu wcześniejszej emerytury w 1995 r. Zdaniem apelującego nie była konieczna zmiana wskaźnika wysokości

podstawy wymiaru świadczenia z 86,08 % na 81,95 %, ponieważ nie przedstawił on nowego okresu ani wynagrodzenia powodującego zmianę wysokości tego wskaźnika, a takie zaniżenie wskaźnika jest w ocenie apelującego błędem organu rentowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji trafnie uznał, że w przypadku przyznania wnioskodawcy emerytury decyzją z dnia 15 maja 2012 r. (tzw. emerytury po emeryturze) nie doszło do wadliwego obniżenia wysokości tego świadczenia poprzez zaniżenie wysokości wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia. Sąd Apelacyjny w całości podziela niewadliwe ustalenia faktyczne Sądu I instancji oraz jego argumentację prawną zawartą w uzasadnieniu wyroku. W szczególności, w ocenie Sądu Apelacyjnego, na podkreślenie zasługuje, że przy wydawaniu decyzji z dnia 15 maja 2012 r. nie doszło do naruszenia przepisów art. 21 i art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Jak wynika z akt organu rentowego, wnioskodawcy w 1995 r. przyznano emeryturę od dnia 1 kwietnia 1995 r., a następnie w dniu 12 marca 2012 r. złożył on wniosek o przeliczenie świadczenia w związku z przepracowaniem ponad 5 lat po przyznaniu tego świadczenia. W takiej sytuacji przy obliczaniu wysokości tzw. emerytury po emeryturze prawidłowe było odniesienie się do przepisu art. 53 ust. 3

i 4 oraz art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno – rentowej stanowi, że podstawą wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, jest podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z kolei z art. 21 ust. 2 wynika, że zasadę wyrażoną w art. 21 ust. 1 pkt 1 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury. Z kolei art. 53 ust. 3 ustawy emerytalno – rentowej stanowi, że emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury, przy czym z art. 53 ust. 4 wynika, że przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Skoro wnioskodawca po przyznaniu mu emerytury wcześniejszej w 1995 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym przez okres 5 lat i w związku z tym faktem domagał się „przeliczenia kwoty bazowej do emerytury przyznanej w 1995 r.” z uwagi na to, że „w późniejszym okresie przepracował jeszcze 5 lat”, to zasadnym było przyznanie emerytury po emeryturze wcześniejszej stosownie do uregulowania z art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalno – rentowej. Ponieważ po przyznaniu emerytury wcześniejszej wnioskodawca podlegał ubezpieczeniom przez okres co najmniej 30 miesięcy, to wysokość takiej emerytury po emeryturze należało ustalić stosownie do art. 53 ust. 4 ustawy emerytalno – rentowej, co oznaczało, że według aktualnej kwoty bazowej (czyli kwoty bazowej obowiązującej w dniu 12 marca 2012 r.) można było obliczyć tylko tzw. część socjalną emerytury (art. 53 ust. 1 pkt 1) wynoszącą 24 % kwoty bazowej.

Niezasadnie więc wnioskodawca w wywiedzionej apelacji zarzuca, że wbrew jego woli organ rentowy dokonał obniżenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy wydanie decyzji

z dnia 15 maja 2012 r. było wynikiem prawidłowego potraktowania wniosku E. B. (1) z dnia 12 marca 2012 r. „o przeliczenie kwoty bazowej” w związku

z przepracowaniem ponad 5 lat po przyznaniu emerytury wcześniejszej oraz zastosowania przepisu art. 53 ust. 4 ustawy emerytalno – rentowej. Wysokość kwoty bazowej przyjętej w decyzji z dnia 15 maja 2012 r. do obliczenia tzw. części socjalnej emerytury wynikała z prawidłowego zastosowania przez organ rentowy przepisu art. 53 ust. 4 ustawy

emerytalno – rentowej. Nie ma tutaj mowy o błędzie organu rentowego, jak zarzucił to wnioskodawca w wywiedzionej apelacji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że po dniu 1 lipca 2004 r. wysokość świadczenia (tj. emerytury w zakresie części socjalnej) podlega ustaleniu przy zastosowaniu art. 53 ust. 3-4 ustawy emerytalno – rentowej (patrz: uchwała SN

z dnia 14 czerwca 2006 r., I UZP 3/06, OSNPUSiSP 2007, nr 1-2, poz. 22; wyrok SN z dnia 5 października 2006 r., I UK 82/06, Lex nr 82/06; podobnie w wyrokach SA:

w Katowicach z dnia 20 grudnia 2005 r., III AUa 1996/05, Lex nr 196150

i w Warszawie z dnia 16 maja 2007 r., III AUa 367/07, Apel. - W-wa 2008, nr 3).

Niezasadnie apelujący powołał się na nieobowiązujący od dnia 8 marca 2012 r. przepis art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Pomijając już to, że przepis ten nie obowiązywał w dacie złożenia wniosku „o dokonanie przeliczenia kwoty bazowej”, w wyniku którego została wydana decyzja z dnia 15 maja 2012 r., a w związku z tym nie mógł stanowić podstawy wydania tej decyzji, to dodatkowo apelujący błędnie przyjmuje, że w jego sytuacji doszło do bezprawno obniżenia wysokości świadczenia w oparciu o te same okoliczności faktyczne, podczas gdy w istocie rzeczy decyzja z dnia 15 maja 2012 r. została wydana w związku z przyznaniem emerytury po emeryturze wcześniejszej

i przy zastosowaniu mechanizmów obliczania wysokości świadczenia przewidzianych dla takiej sytuacji przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, uznał, że zaskarżony wyrok oparty na niewadliwych ustaleniach faktycznych odpowiada prawu, tak więc nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji wywiedzionej przez E. B. (1), orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.